

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2025-792

9.7.2025

KLP Skadeforsikring AS

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Covid-19 – alvorlige komplikasjoner – yfl. § 11 første ledd, bokstav b, jf. ftrl. § 13-4, jf. yrkessykdomsforskriften § 1 bokstav H nr. 2 bokstav l.

Forsikrede testet i 2022 positivt for covid-19. Før infeksjonen var hun blant annet plaget med allergi, hodepine, utslitthet, utbrenthet og depresjon. Etter infeksjonen fikk forsikrede symptomer i form av tretthet og utmattelse, og disse vedvarte i årene etter. Nav godkjente i 2023 covid-19 som yrkessykdom. Jobbspesialist vurderte i 2024 at forsikredes arbeidsevne var svært lav. Foretaket avsto krav under yfl. med henvisning til manglende årsakssammenheng mellom infeksjonen og senere plager. Saken reiste spørsmål om det forelå yrkessykdom, herunder om forsikrede hadde sannsynliggjort årsakssammenheng mellom nåværende plager og covid-19 infeksjonen. Nemnda bemerket at vurderingen av foretakets erstatningsplikt delvis er knyttet til om forsikrede har sannsynliggjort at noen av de mer langvarige plagene er forårsaket av covid-infeksjonen. Videre at nemnda ved denne vurderingen er avhengig av at det fremlegges sakkyndige vurderinger, som både kan belyse om det er alminnelig aksept i det medisinskfaglige miljøet for bestemte plager/senvirkninger som følge av covid-19, og om det er årsakssammenheng mellom covid-19 smitten og disse plagene i det konkrete tilfellet. Det forelå ingen sakkyndige uttalelser og nemnda kunne derfor ikke se at forsikrede har sannsynliggjort årsakssammenheng mellom covid-infeksjonen og forsikredes langvarige plager. Nemnda ga foretaket medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede testet 5.4.22 positivt for covid-19.

Forut for infeksjonen

I journalnotat av 3.4.13 og 20.6.13 ble det notert at forsikrede var plaget med mild depresjon, hodepine og symptomer på slitenhet/utbrenthet. I sistnevnte fremgår under Vurdering: «Trolig kombinasjon av overtreng/manglende mestring av to deltidsjobber hun ikke klarer bra nok i noen av dem, samt mulig residiverende, men mildere form for depressiv reaksjon, usikker på hvorfor [...]» Forsikrede falt og slo hodet 13.2.15. Legen vurderte 16.2.15 at forsikrede fikk «Lett comm. cerebri». MR caput 26.2.15 viste R: «Intet patologisk påvist».

I notat av 8.6.15 ble det nevnt at forsikrede plagdes av slitenhet/depressiv reaksjon og psykisk ubalanse. Videre ble utbrenthetssymptomer nevnt i notat 22.6.15, med spørsmål det kunne knyttes til allergi. Utbrenthet fremgikk også av notat av 7.10.15 og 15.10.15, og forsikrede ble sykemeldt (tidvis gradert, fram til 17.10.16). I legeerklæring 25.10.15 tilknyttet «Søknad om unntak for arbeidsgiveransvar for sykepenger til en arbeidstaker som lider av en langvarig eller kronisk sykdom» fremgår at «Pas har siden jan 15 hatt 48 dager med Sm enten halt el gradert herfra, samt ev egenmeldingsdager i tillegg. Dette grunnet psykiske svinginger som både kan relateres til depressive reaksjoner på jobbstress samt ...».

I journal 11.3.16 ble det notert at forsikrede gikk til psykolog.

Videre ble det 20.5.16 notert «Ktr SM. Allergisprøyte hjalp, det var fint. Lurer mer og mer på om hun må finne på noe annet. [...] De dagene hun er hjemme, gjør hun vanlige dagligdagse ting, men blir fort sliten av det også. Føler hun blir tappet for energi». I notat av 7.6.16 ble maks sykepengedato satt til 21.9.16, og det ble notert at forsikrede føler «seg mye bedre og vil gjerne øke litt på arb. graden. Prøve karrieresenteret».

Økning i arbeidsgraden fremgår av senere notater, herunder 21.9.16 hvor det ble notert behov for 40 % sykmelding til maksdato, som da var skjøvet til 17.10.16.

I årene etter var det færre journalnotater, og de var i større grad knyttet til graviditet/fødsel, forkjølelser, mv. I journal 8.7.19 sto det «Hodepine og diare i 3 uker. [...] er veldig trøtt og sliten». Forsikrede koblet plagene til allergi/bivirkning av allergimedisin.

Det ble 12.6.20 notert i journalen at forsikrede var veldig plaget med allergi, at hun bare sov og at det gikk ut over jobb og privatliv. Den 23.6.20 besøkte hun legen for «henv til allergivaksinering, hun er usikker på hva hun reagerer mest på, mest sannsynlig gress [...]». Videre, i journal 21.7.20 og 27.7.20 fremgår opplysninger om utslitthet, og stress rundt dette. Medisiner mot allergi fungerte for nese og øye, men forsikrede slet med betydelig trøtthet.

Og i journal 17.11.21 ble det nevnt at «[...] hodepinen har blitt kraftigere, men varer ikke like lenge som tidligere [...]».

I siste notat før infeksjonen, datert 7.2.22, sto det at «[d]et kan være du har fått medikamentell hodepine, og det må vi diskutere».

Etter infeksjonen

Forsikrede sendte melding til fastlegen 19.4.22:

[...] Positiv hjemmetest 5/4. Hadde også covid i januar i år. Vært unormalt trett og hatt mangel på energi siste 2 uker. Har ikke klart en normal arbeidsdag uten hvile/søvn i arbeidstiden. Blir ekstremt fort andpusten av små gjøremål. Vært nede i 95 % metning på jobb. Crp 5. Sliten i kroppen – muskelverk. Og sover 12-13 timer om natten. Er så sliten at jeg har begynt å gråte ved flere anledninger. Hva skjer? Er ikke meg selv. Er det etter Covid? Er det allergien? Har tatt allergimed. siden starten av mars. Ellers hatt tørrhoste i halvannen måned. Har 3 vakter denne uken, men har utfordringer med å klare disse. Hva gjør jeg? Hva anbefaler du? Kjenner jeg er litt desperat. Ubehagelig følelse. [...]. Kjenner på noe av det samme som for noen pr siden ... Lite glede de siste ukene blant annet.

Etter «[l]engre støttesamtale om sannsynlig postcovid tretthet etter to runder etter nyttår», noterte legen 26.4.22:

[...] Har ikke ork til enkle ting, redd for å bli deppa igjen som for noen år tilbake, det var særl ite hyggelig sier hun, tok lang tid. Nå merker hun signaler på kort lunte, tretthet sover mye, skygger unna sosialt. [...]

Videre, under «Tiltak»:

SM 14 dager for å skapw erom til refleksjon og hvile uten krav, ta hensyn nå for å unngå å bli deprimert, utmattelse og depresjon kan ligne og det skremmer henne nok. Hun kommer til å bli bra igjen, men det kan ta litt tid, bør mentalt strekke ut tidshorizonten litt for dette.

Det ble i etterkant notert symptomer på slitenhet, men med sakte fremgang, jf. notat av 5.5.22, 8.5.22, 25.5.22 (der også nevnt konsentrasjonsproblemer) og 17.6.22. I sistnevnte notat ble det også nevnt forsøk med resept på medisin, ettersom hun ble sengeliggende av allergi.

I journal 2.8.22 ble det notert at forsikrede:

Har sannsynlig vis long-covid etter covid x2, først januar og så april, og gått på en psykisk smell. Nå tåler hun ingenting, har utviklet litt angst for mindre rom og vil helst søke åpne store plasser. [...] Tidligere møtt litt veggen (...). Jeg tror det handler litt om kontroll, hun har alltid mestret ting godt men merket ved (...) og nå at

når det blir ting hun ikke mestrer så blir det tøft. Jeg tror hun trenger et tverrfaglig rehab opphold med hovedfokus på psykologisk tilnærming. [...] Her om dagen fikk hun noe hun tror var et panikkangstanfall, trodde hun skulle dø, måtte innta Trendelenburgs leie etc. gikk gradvis over. Føler press i brystet. Hun er helt rådvill nå og har kun vikariat som går ut i august, rett for fremtiden ang økonomi også. Hun føler seg totalt slettet for energi [...].».

Forsikrede skrev 5.9.22 til legen: «[...] Sånn som situasjonen er nå, så har jeg utfordringer med å jobbe. Konsentrasjonsproblemer, fort sliten og gråter ekstremt lett. Merker at dette er en stressfaktor i tillegg til alt annet. Er jo begrenset hvor lenge jeg kan gå uten lønn [...].».

I skademelding til Nav 12.10.22 fremgår at «Den ansatte har etter eget utsagn blitt koronasmittet under stell av pasient på arbeidsplassen. [...]».

Videre, i skademelding til foretaket 19.10.22 sto det at forsikrede ble «Smittet av Covid under stell av pasient på arbeidsplass».

Av journalnotat 25.10.22 fremkommer fortsatt varierende form, men «behov for mindre søvn enn tidligere. [...] Aktiviteter har vært noe mer lystbetont i det siste, men jeg er stort sett helt ferdig etterpå, selv om det er på lavterskelnivå [...].».

Og i journal 9.12.22, sto det «[...] Fra å ha hatt 2 gode uker, så har denne siste uken vært helt motsatt. Vært helt ferdig. Gråte og hatt behov for MYE søvn og hvile. Så går opp og ned her [...].».

Laboratorie-rekvisisjon datert 10.1.23 viste «[...] Positiv. resultatet taler for aktuell eller tidligere gjennomgått COVID-19 infeksjon [...].».

Legen noterte 16.1.23 «[...] Fortsatt tungpustet og mye bedre ang angsten har roet seg, kan være sosial, og hatt glede av å gjøre ting, hatt glede av å gjøre ting. Føler seg mer robust [...].».

I epikrise etter kartleggingsopphold på rehabiliteringsklinikk fra 13.2.23 til 16.2.23 fremgår at hun har «Hatt Covid x 2, begge ganger vinter/vår 2022 ifølge pas. Hun hadde da 3 vaksine doser. Mild forløp begge ganger. Ikke evt spes plager i forkant av. Hun vurderer energi ved innkommst samtalen på 60%. Er i gradvis bedring [...].».

Nav godkjente 20.2.23 covid-19 som yrkessykdom.

I tverrfaglig epikrise arbeidsrettet rehabilitering datert 27.3.23 fremgår bl.a. at «[...] Årsaker til nedsatt arbeidsevne er utmattelse etter covid. Ved avreise er pasienten godt fornøyd med oppholdet og hun har det bedre fysisk og mentalt [...].».

I fastlegeerklæring ved søknad om arbeidsavklaringspenger datert 17.4.23 ble diagnosen satt til «A04 Slapphet/tretthet».

Nav innvilget søknad om AAP med yrkesskadefordeler i vedtak av 11.5.23.

I notat 22.6.23 sto det at hun «sliter med søvn så til de grader at hun blir sterkt funksjonshemmet på dagtid, kan sitte og gråte et par timer fordi hun er så sliten og fortvilet. [...]. Jobber med seg og flink pike syndrom [...] det går fremover, men sakte».

I Navs innsynsrapport 6.10.23 fremgår at forsikrede hadde flere kortere sykepengeperioder i 2015 og 2016, før en lengre periode (arbeidsufør fra 15.10.15 til 17.10.16 for hoveddiagnose P76 Depressiv lidelse). Deretter var det ingen registrerte sykepengeperioder før uførhet med start 19.4.22 som gikk over til AAP, jf. ovenfor. Hoveddiagnose var da P29 Utbrenthet (Psykiske symptomer/plager).

En jobbspesialist vurderte 13.3.24 bl.a. at «Det er per i dag ikke noen konkret plan om tilbakeføring i jobb. Vi har kartlagt at [forsikrede] sin arbeidsevne er svært lav per i dag og ikke omsettelig i det ordinære arbeidsmarkedet [...].».

I oppsummering etter deltakelse hos kommunal helsetjeneste datert 19.3.24 fremgår at henvisningsårsak var «Sen plager etter covid sykdom april -22. Hun har stor grad av utmattelse og lite energi i hverdagen».

Foretaket avsto krav 8.5.24, under henvisning til manglende årsakssammenheng mellom covid-infeksjonen og senere plager og funksjonsnedsettelse.

Forsikrede ga sine kommentarer til klagesvaret 25.10.24. Der fremgår at sykehistorikken i 2013, 2015 og 2016 var knyttet til en krevende hormonbehandling/IVF, samt tidligere spontanaborter. Hodepineperioden i 2019 og plagene i 2020 var koblet til pollenallergi. Om forløpet i 2022 skrev hun:

Dere skriver at plagene i april 2022 ikke var av et slikt omfang at jeg hadde behov for å kontakte lege. Jeg kontaktet lege etter ett par uker, da det ikke var noe bedring. Etter covid-smitten i januar 2022 slet jeg med etterdønninger i 2 uker etter infeksjonen, men ble bra etter det. Det er grunnen til at jeg ventet, i håp om at det skulle bli bedre. Da det ikke ble bedre kontaktet jeg fastlege. [...] Jeg orket ikke gå lengre avstander og måtte ta heis istedenfor trapper. I tillegg opplevde jeg utmattelse, kroppssverk, høy puls, kognitive utfordringer, samt trykk over brystet og hjertebank. Symptomene har oppstått i rimelig tid etter påvirkningen. [...] Det er vanlig for oss med long covid at vi opplever forverring av symptomene etter fysisk, psykisk og sosial aktivitet.

Forskning.no sier at det kan se ut til at en del av disse problemene har en tendens til å bli verre over tid. I løpet av de neste månedene går det opp og ned. Jeg opplever noe fremgang, men så fort jeg gjør noe, setter det meg tilbake.

[...]

Jeg har aldri kjent på noe liknende. Jeg har blitt sensitiv for lyd og lys, jeg må sitte når jeg dusjer og jeg får hjelp av samboer til å vaske håret, da det er for krevende for meg. Jeg blir veldig lett overstimulert. [...]

Forsikrede fremla kopi av to artikler: The Interplay between Gender and Duration of Hospitalization Modulates Psychiatric Symptom Severity in Subjects with Long COVID-19 og Fatigue and cognitive impairment in Post-COVID-19 Syndrome: A systematic review and meta-analysis.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hun har rett til erstatning idet vilkårene i yfl. §§ 11 og 12 er oppfylt. Hun var frisk og arbeidsfør i mange år forut for at hun ble smittet av covid-19 på jobb, jf. sykepengeoversikten. Helseplagene er karakteristisk og i samsvar med det som covid-19 infeksjonen kan fremkalle, jf. ftrl. § 13-4 bokstav a og fremlagte artikler. Også bokstav b til og med d i § 13-4 andre ledd er oppfylt ettersom eksponeringen for infeksjonen har vært tilstrekkelig i tid og konsentrasjon og at symptomene har oppstått i rimelig tid etter eksponeringen for smitten. Til slutt foreligger det ikke andre mer sannsynlige eller mer nærliggende forklaringer til hennes helsemessige besvær enn covid-19 smitten.

Foretaket har i det vesentlige anført at det ikke er sannsynliggjort at det foreligger faktisk og rettslig årsakssammenheng mellom covidinfeksjonen og dagens plager og funksjonsnedsettelse. Forskning viser at risikoen for langtidskomplikasjoner avhenger av alvorlighetsgraden ved initialt sykdomsforløp. Etter det initiale sykdomsforløpet vil man ut fra medisinsk viten forvente at plagene gradvis avtar. Forsikrede hadde et mildt initialt sykdomsforløp. Plagene var ikke av et slikt omfang at hun hadde behov for å kontakte lege. Da hun senere oppsøkte lege, ble det beskrevet tretthet/utmattelse og hun oppga at hun kjente på noe av de samme symptomene som for noen år siden, og hun siktet da til de langvarige plagene hun hadde i 2015/2016. De påfølgende notatene viser gradvis bedring, før det synes å fremgå en forverring og endring av plagene.

Psykiske plager kan, i likhet med symptomer som rapporteres etter covidinfeksjon, blant annet medføre utmattelse og konsekstrasjonsvansker. Slike psykiske plager er ikke karakteristisk etter covid-infeksjon og har mest sannsynlig andre årsaker. Dagens plager synes å være en videreføring

/ et tilbakefall av tidligere plager. Det er altså ikke sannsynliggjort faktisk årsakssammenheng mellom covid-infeksjonen og dagens plager og funksjonsnedsettelse. Videre synes sykdomsutviklingen å være preget av betydelige psykologiske og sosiale belastninger som ikke skyldes covid-infeksjonen, og infeksjonen blir da et så uvesentlig element i årsaksrekken at det ikke er rimelig å knytte erstatningsansvar til den, jf. bl.a. Rt-2010-1547.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om det foreligger en yrkessykdom etter yfl. § 11 første ledd bokstav b, jf. folketrygdloven (ftrl.) § 13-4, jf. yrkessykdomsforskriften § 1, bokstav H), pkt. 2, bokstav I), herunder om forsikrede har sannsynliggjort årsakssammenheng mellom nåværende plager og covid-19 infeksjonen.

Nemnda har flere ganger tidligere tatt stilling til tilsvarende spørsmål, se f.eks. avgjørelse 2024-1151. I avgjørelse 2024-828 er det foretatt en grundig gjennomgang av de rettslige utgangspunkter, og nemnda viser derfor til denne gjennomgangen i sin helhet. De delene av gjennomgangen som er særlig relevante i aktuelle sak siteres:

Det er en grunnleggende forutsetning for både spørsmålet om godkjenning av tilfellet som yrkessykdom og for at tilstanden skal gi rett til utbetaling, at forsikrede sannsynliggjør årsakssammenheng.

Kravet om årsakssammenheng innebærer at forsikrede må sannsynliggjøre at det er årsakssammenheng mellom covid-smitten og de alvorlige komplikasjonene, og mellom covid-19 infeksjonen og et økonomisk tap og/eller varige plager som gir rett til ménerstatning.

I begge disse vurderingene er det sentralt hvilke plager forsikrede har sannsynliggjort at er forårsaket av covid-infeksjonen. Vurderingstemaet er begrenset til plager som kan oppfylle kravet til alvorlighet og som har medført et økonomisk tap/varig skade. Dette innebærer blant annet at plagene i initialfasen faller utenfor. Spørsmålet er derfor om forsikrede har sannsynliggjort at noen av de mer langvarige plagene er forårsaket av covid-infeksjonen i slutten av 2021, jf. 2023-580.

Når det gjelder den nærmere vurderingen av årsakssammenheng mellom covid-19 og senere langvarige plager, vises det til nemndas uttalelser om dette i 2023-580.

Nemnda har ikke medisinsk kompetanse, og er derfor avhengig av at det fremlegges sakkyndige vurderinger som både kan belyse om det er alminnelig aksept i det medisinskfaglige miljøet for bestemte plager/senvirkninger som følge av covid-19, og om det er årsakssammenheng mellom covid-19 smitten og disse plagene i det konkrete tilfellet. Fremleggelse av enkelte forskningsartikler alene, slik begge parter har gjort i denne saken, vil ikke være tilstrekkelig for å avgjøre denne typen årsakssammenhengsspørsmål, jf. 2023-580. [...]

Som det fremgår ovenfor må vurderingen av foretakets erstatningsplikt delvis knyttes til om forsikrede har sannsynliggjort at noen av de mer *langvarige* plagene er forårsaket av covid-infeksjonen. Initiale og kortvarige plager faller utenfor når disse ikke i seg selv oppfyller forskriftens krav om "alvorlige komplikasjoner".

Nemnda har som nevnt over ikke medisinsk kompetanse, og er derfor avhengige av at det legges frem sakkyndige vurderinger som både kan belyse om det er alminnelig aksept i det medisinskfaglige miljøet for bestemte plager/senvirkninger som følge av covid-19, og om det er årsakssammenheng mellom covid-19 smitten og disse plagene i det konkrete tilfellet.

I aktuelle sak er det ikke fremlagt slike sakkyndige uttalelser. På denne bakgrunn kan ikke nemnda se at forsikrede har sannsynliggjort årsakssammenheng mellom infeksjonen og senere (lang)varige plager. Etter dette har forsikrede ikke sannsynliggjort en yrkessykdom som gir rett til utbetaling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).